

Asia: VN/5698/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain ja rikoslain 48 luvun 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit suojelesityksenteko-oikeutta ja suojelesityksestä kuulemista koskeviin ehdotuksiin

Täsmennykset ja lisäykset ovat tarpeellisia. Esityksenteko-oikeuden laajentaminen purkaa hierarkioita rakennusperintöä koskevassa keskustelussa ja arvonmuodostuksessa. Siidan lisääminen lakitekstiin on hyvä lisäys, mutta samalla olisi ehkä tarpeen korostaa tekstissä vastuumuseoiden roolia yleisesti.

Kommentit alustusmenettelyn purkamiseen ja muutoksenhakua koskeviin ehdotuksiin

Päätös YM:n vahvistamismenettelyn purkamisesta on aiheellinen, sillä se yksinkertaistaa ja läpinäkyvöittää hallintoa ja suojeiluprosessia, ja purkaa tarpeettomaksi muuttuneita hallinnollis-historiallisia stratigrafioita.

Kommentit ehdotettuihin poikkeamisluvan edellytyksiin ja lupamenettelyyn

Esitetty poikkeamismenettely on lakimuutoksen vaikein kohta, jolla voi olla ennakoimattomia vaikutuksia käytännön soveltamisessa. Yhtäältä on hyvä, että rakennuksen käyttöä edellyttäviä poikkeamia pystytään tekemään joustavammin. Toisaalta poikkeamismenettelyn mukaantulo saattaa aiheuttaa tarpeettomia ja aiheettomia haakemuksia, jotka eivät täytä poikkeamismenettelyn varsinaista tarkoitusta vaan pyrkivät hyötymään siitä muissa tarkoituksissa. Tämän vuoksi on hyvä, että poikkeamisen anominen edellyttää tarkkaa toimenpideohjelmaa. On myös tuotava esiin toive, että menettelyn käyttöönotto huomioitaisiin ELYjen ja alueellisten vastuumuseoiden resursoinnissa. Lainkohta edellyttää erittäin täsmällisesti muotoillun asetuksen, joka ilmaisee mahdollisimman yksiselitteisesti poikkeamisen edellytykset ja rajoitukset muutoinkin kuin esimerkinomaisesti.

Historioitsijana pohdin, että poikkeamismenettely on lakitekstinä väkisin nopeasti vanhenevaa tavaraa. Se tuskin patinoituu kauniisti ja edellyttäne jatkuvaa tuoreuttamista ja uudelleenarviointia; etenkin sen jälkeen, kun on näkyvillä, millä tavoin lainkohdan soveltaminen asettuu anomusten jättäjiin, professiotoimintaan ja -diskursseihin sekä oikeuskäsittelyihin.

Kommentit korvaussäätelyä koskeviin ehdotuksiin

-

Kommentit ehdotuksiin, jotka koskevat rikostunnusmerkistöjä sekä menettelyä rikosasioissa ja tarkastuksissa

Poikkeamispäätösten ehtojen rikkomisen lisäys rikostunnusmerkistöön, mikä on välttämätön uuden lainkohdan myötä.

Kommentit viranomaisten tiedonsaantioikeutta koskevaan ehdotukseen

On hyvä, että tämä lisäys on tehty ja tiedonsaantioikeus määritelty lainsäädännön tasolla.

Muita huomioita esitysluonnoksesta

-

Savolainen Panu
Aalto-yliopisto - Arkkitehtuurin historia ja restaurointi